

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Vicerektor för samverkan
Johan Schnürer

YTTRANDE

SLU ID: SLU.ua.2015.2.6-2982

2015-09-11

n.registrator@regeringskansliet.se

En fondstruktur för innovation och tillväxt (SOU 2015:64) (dnr N2015/4705/KF)

Sammanfattning

SLU stöder i all väsentlighet slutsatserna och förslagen som utredningen kommer fram till.

Utifrån ett finansiellt perspektiv identifierar och belyser utredningen relevanta brister i processen och arbetet med innovationer med hög kommersiell potential i tidiga utvecklingsfaser. SLU vill understryka betydelsen av tidigt investeringskapital för att kunna utveckla affärsmässigt hållbara koncept och lösningar som i sin tur bildar en grogrund för och bidrar till ekonomisk utveckling och samhällsnytta.

En annan viktig aspekt som utredningen adresserar är den idag kortsiktiga och, med hänvisning till huvudmännens uppdrag otillräckliga finansieringen av infrastruktur som t ex innovationskontor, holdingbolag och inkubatorer.

SLU stöder bildande av den föreslagna fondstrukturen men vill samtidigt påtala vikten av och utmaningen med att identifiera rätt investeringsparametrar och – policy. I utredningen anges kravet att Fondinvest ska vara en revolverande fond med målet att hålla kapitalet reellt intakt. Att åtminstone hålla kapitalet intakt är ett mycket relevant ekonomiskt hållbarhetsmål.

Utmaningen ligger i att samtidigt och över en längre period hålla fast vid de åsyftade tidiga investeringarna när likviditet och lönsamhet i senare investeringsfaser är högre och risken mindre. En icke-försumbar risk finns därmed att fonden under tiden *rör sig mot investeringar i senare skeden* för att uppnå ovan kapitalkrav. Detta gäller i synnerhet när avyttringar med nettoförlust eller låg nettovinst görs under de första åren och därmed målet med intakt kapital leder till åtgärder som avviker från det ursprungliga syftet.

SLU:s synpunkter

2.3 Universitet och högskolor, s.28 ”Holdingbolag”

Holdingbolagen utgör ett viktigt och långsiktigt strategiskt instrument för lärosäten att utveckla lärosätets roll inom innovations- och kommersialiseringsarbete och är därmed lämpade som tidiga risktagare. I en tidigare promemoria (juli 2010) anges att holdingbolagen anses tillhöra gruppen statliga företag som ska verka under marknadsmässiga villkor och konkurrera med privata aktörer.

SLU konstaterar svårigheten med statens direktiv att holdingbolagen ska agera marknadsmässigt, dvs konkurrera med privata aktörer, utan att holdingbolagen har tillgång till samma finansieringskällor och -instrument som privata aktiebolag.

Det långsiktiga agerandet och den höga risken i de tidiga kommersialiseringsfaserna kräver en långsiktig finansiering av holdingbolagen avseende investeringar i immateriella rättigheter och ägarkapital i unga bolag. Kapitalbasen i holdingbolagen behöver förstärkas för att kunna fullfölja sina uppdrag som försädd- och såddfinansierare. Holdingbolagen agerar i gränsområdet mellan akademi och näringsliv, där bristen på investeringskapital är väldokumenterad.

5.2 En ny riskkapitalstruktur, s.70 ”revolverande fond med kapital reallt intakt”

Det ekonomiska målet att bevara kapitalet reallt intakt över tid i kombination med fondens syfte att investera i mycket tidiga skeden ställer stora krav på att identifiera rätt investeringsparametrar och investeringspolicy. Risken är överhängande att fonden över tiden rör sig mot investeringar i senare skeden för att täcka förluster i tidiga skeden.

5.3 Fondinvest AB:s uppdrag, kapital och organisation, s.78 ”samhällsuppdrag”

Det är inte uppenbart hur privata investerare ser på investeringar i fonder med samhällsuppdrag, oavsett om man avser att bilda en nischad, branschorienterad fond under Fondinvest AB eller en mera infrastrukturellt orienterad fond som den i avsnitt 5.6 (s 86) beskrivna Demonstrationsanläggningsfonden.

5.3 Fondinvest AB:s uppdrag, kapital och organisation, s.79 ”styrelse och investeringskommitté”

Enligt utredaren bör styrelsen även kunna utgöra investeringskommittén. SLU menar att olika faser i investeringsprocessen (investering, förvaltning och

avyttring) kräver olika kompetenser och erfarenheter vilket gör det meningsfullt att ha en flexibel organisation för att anpassa den mest lämpliga kompetensprofilen.

5.6 Demonstrationsanläggningsfond, s.86 ”demonstrationsanläggningar & kapital intakt, samt privata investerare”

SLU stöder grundtanken med en demonstrationsanläggningsfond.

Det förefaller svårt att hålla kapitalet intakt och attrahera privat kapital till ägande och drift av demonstrationsanläggningar. Utöver avkastningskrav efterfrågas ofta en likviditet i det investerade tillgångslaget.

Oavsett osäkerheten avseende ett finansiellt deltagande av privata investerare så är demonstrationsanläggningar som kan verifiera resultat från forskningslaboratorier i industriella miljöer av stort värde.

5.9 Innovationsstöd, s.92 ”innovationsstöd till IK och inkubatorer”

SLU instämmer till fullo med utredaren.

5.9 Innovationsstöd, s.94 ”VfT till IK”

SLU instämmer till fullo med utredaren. Det är viktigt att decentralisera ansvar och resursfördelningen för att påskynda beslutsprocessen och höja engagemang och kompetensnivån hos regionala aktörer.

5.10 Ramverket för investeringar, s.97 ”personaloptioner”

SLU stöder förslaget om utredning av personaloptioner

Finansiella instrument som personaloptioner är ett lämpligt verktyg för att skapa en balans mellan incitament, risk och avkastning. Verktöget tillåter stor flexibilitet vid individuella lösningar och både risk (av investerat kapital) och ekonomisk framgång/vinst kan delas mellan personal och investeraren. Det är dock inte okomplicerat att ta fram ett lämpligt optionsprogram varför jurister och skatteexperter behöver anlitas. För att möjliggöra för företag i tidiga skeden med svag likviditet att erbjuda ett attraktivt incitamentsprogram vore en förenkling av regelverket för personaloptioner som sänker kostnaderna mycket önskvärt.

Beslut om detta yttrande har fattats av vicerektor för samverkan Johan Schnürer efter föredragning av remisskoordinator Fredrika von Sydow. Underlaget till yttrandet har utarbetats vid SLU Holding AB av VD Johannes Dyring.

Vicerektor Johan Schnürer

Remisskoordinator Fredrika von Sydow